

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 10ης Ιανουαρίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων δήμευσης – Απόφαση-πλαίσιο 2006/783/ΔΕΥ – Άρθρο 12, παράγραφοι 1 και 4 – Δίκαιο που διέπει την εκτέλεση – Το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης επιτρέπει την προσωποκράτηση σε περίπτωση μη εκτέλεσης του μέτρου της δήμευσης – Συμβατότητα – Το δίκαιο του κράτους έκδοσης επιτρέπει επίσης την προσωποκράτηση – Δεν ασκεί επιρροή»

Στην υπόθεση C-97/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το rechtbank Noord-Nederland (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Βόρειων Κάτω Χωρών, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Φεβρουαρίου 2018, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας κατά του

ΕΤ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), Αντιπρόεδρος, C. Toader, A. Rosas και L. Bay Larsen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. M. Hoogveld και τη M. Bulterman,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze, M. Hellmann και E. Lankeu,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον G. Hesse,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον R. Troosters και τη S. Grünheid,

κατόπιν της απόφασης που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία του άρθρου 12 της απόφασης-πλαisiού 2006/783/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης στις αποφάσεις δήμευσης (ΕΕ 2006, L 328, σ. 59).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας σχετικής με αίτηση για την έγκριση της εκτέλεσης προσωποκράτησης που κατέθεσε η *Oopenbaar ministerie* (εισαγγελική αρχή, Κάτω Χώρες) με σκοπό να εξασφαλιστεί η εκτέλεση, στις Κάτω Χώρες, απόφασης δήμευσης εκδοθείσας κατά του ΕΤ στο Βέλγιο.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 7, 8 και 13 της απόφασης-πλαisiού 2006/783 έχουν ως εξής:
 - «(1) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε της 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1999 τόνισε ότι η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης θα πρέπει να αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και ποινικές υποθέσεις στην Ένωση.

[...]

 - (7) Το κυριότερο κίνητρο του οργανωμένου εγκλήματος είναι το οικονομικό όφελος. Επομένως, κάθε προσπάθεια αποτροπής και καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος, για να είναι αποτελεσματική, πρέπει να εστιάζεται στον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και δήμευση του προϊόντος του εγκλήματος. Δεν αρκεί απλώς να εξασφαλισθεί η αμοιβαία αναγνώριση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσωρινών νομικών μέτρων όπως είναι η δέσμευση και η κατάσχεση. Ο αποτελεσματικός έλεγχος του οικονομικού εγκλήματος απαιτεί επίσης την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων δήμευσης του προϊόντος του εγκλήματος.
 - (8) Σκοπός της παρούσας απόφασης-πλαisiού είναι να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την αμοιβαία αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων δήμευσης περιουσιακών στοιχείων, ούτως ώστε να υποχρεωθούν τα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν και να εκτελούν στο έδαφός τους αποφάσεις δήμευσης εκδοθείσες από αρμόδιο ποινικό δικαστήριο άλλου κράτους μέλους. Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο συνδέεται με την απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων εγκλήματος [ΕΕ 2005, L 68, σ. 49]. Σκοπός της πρότασης πλαisiού είναι να εξασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη διαθέτουν αποτελεσματικούς κανόνες οι οποίοι διέπουν τη δήμευση των προϊόντων του εγκλήματος, μεταξύ άλλων σε σχέση με το βάρος αποδείξεως όσον αφορά την προέλευση των περιουσιακών στοιχείων που κατέχει πρόσωπο καταδικασθέν για αδίκημα σχετικό με το οργανωμένο έγκλημα.

[...]

 - (13) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από το άρθρο 6 [ΣΕΕ] και εκφράζονται από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε στο κεφάλαιο VI αυτού. [...]

4 Κατά το άρθρο 1 της εν λόγω απόφασης-πλαisiού:

«1. Σκοπός της παρούσας απόφασης-πλαisiού είναι να καθορίσει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους ένα κράτος μέλος αναγνωρίζει και εκτελεί στο έδαφός του απόφαση δήμευσης η οποία εκδόθηκε από αρμόδιο ποινικό δικαστήριο άλλου κράτους μέλους.

2. Η παρούσα απόφαση-πλαisiού δεν συνεπάγεται την τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 6 [ΣΕΕ], ενώ οι συναφείς υποχρεώσεις που τυχόν βαρύνουν τις δικαστικές αρχές παραμένουν άθικτες.»

5 Το άρθρο 2 της εν λόγω απόφασης-πλαisiού περιέχει τους ακόλουθους ορισμούς:

«Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαisiού:

α) ως “κράτος έκδοσης” νοείται το κράτος μέλος στο οποίο ένα δικαστήριο έχει εκδώσει απόφαση δήμευσης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας·

β) ως “κράτος εκτέλεσης” νοείται το κράτος μέλος στο οποίο έχει διαβιβασθεί απόφαση δήμευσης προκειμένου να εκτελεσθεί·

γ) ως “απόφαση δήμευσης” νοείται η τελική ποινή ή το μέτρο που επιβλήθηκε από δικαστήριο έπειτα από δίκη για ποινικό αδίκημα ή αδικήματα, η οποία κατέληξε στην οριστική αποστέρηση παρουσίας·

[...]»

6 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της ίδιας απόφασης-πλαisiού προβλέπει τα εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές του κράτους εκτέλεσης αναγνωρίζουν χωρίς άλλη διατύπωση κάθε απόφαση δήμευσης η οποία διαβιβάζεται σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5, λαμβάνουν δε πάραυτα όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή της, εκτός αν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν να επικαλεσθούν έναν από τους λόγους μη αναγνώρισης ή μη εκτέλεσης που προβλέπονται στο άρθρο 8, ή έναν από τους λόγους αναβολής που προβλέπονται στο άρθρο 10.»

7 Το άρθρο 12 της απόφασης-πλαisiού 2006/783, με τίτλο «Δίκαιο που διέπει την εκτέλεση», ορίζει στις παραγράφους 1 και 4:

«1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, η εκτέλεση της απόφασης δήμευσης διέπεται από το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης και οι αρχές του είναι αποκλειστικά αρμόδιες να αποφασίζουν τις διαδικασίες εκτέλεσης και να καθορίζουν όλα τα συναφή μέτρα.

[...]

4. Το κράτος εκτέλεσης δεν δύναται να επιβάλει άλλα μέτρα αντί της απόφασης δήμευσης, περιλαμβανομένων ποινών στερητικών της ελευθερίας ή άλλων μέτρων που περιορίζουν την ελευθερία ενός προσώπου, συνεπεία διαβιβάσεως δυνάμει των άρθρων 4 και 5, εκτός εάν το κράτος έκδοσης έχει συναινέσει σχετικά.»

Το ολλανδικό δίκαιο

- 8 Το άρθρο 22, παράγραφος 1, στοιχείο α, και παράγραφος 3, του Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging geldelijke sancties en beslissingen tot confiscatie (νόμου για την αμοιβαία αναγνώριση και εκτέλεση των χρηματικών κυρώσεων και των αποφάσεων δήμευσης), της 27ης Σεπτεμβρίου 2007 (Stb. 2007, αριθ. 354, στο εξής: νόμος για την αναγνώριση και εκτέλεση), προβλέπει τα εξής:

«1. Απόφαση δήμευσης δυνάμενη να αναγνωρισθεί αναγνωρίζεται και εκτελείται σύμφωνα με το ολλανδικό δίκαιο. Στο μέτρο κατά το οποίο η απόφαση δήμευσης:

- a) έχει ως στόχο την καταβολή χρηματικού ποσού στο Δημόσιο για τους σκοπούς της στέρησης παρανόμως αποκομισθέντος πλεονεκτήματος, η απόφαση εκτελείται σύμφωνα με το άρθρο 577b, παράγραφος 1, και το άρθρο 577c του [Wetboek van Strafvordering (κώδικα ποινικής δικονομίας)], αρμόδιο δε να εξετάσει την αίτηση για την έγκριση της εκτέλεσης προσωποκράτησης είναι το [raadkamer van de rechtbank Noord-Nederland (δικαστικό συμβούλιο του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Βόρειων Κάτω Χωρών, Κάτω Χώρες)] ·

[...]

3. Εναλλακτική ποινή ή μέτρο εκτελείται μόνο κατόπιν συναίνεσης της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους έκδοσης. [...]

- 9 Το άρθρο 577c, παράγραφος 1, του κώδικα ποινικής δικονομίας ορίζει, όσον αφορά την προσωποκράτηση, τα εξής:

«Εάν ο καταδικασθείς δεν συμμορφώνεται με δικαστική απόφαση που τον υποχρεώνει να καταβάλει χρηματικό ποσό στο Δημόσιο, προς στέρηση παρανόμως κτηθέντος πλεονεκτήματος, και προκύπτει ότι είναι αδύνατη η πλήρης ανάκτηση του ποσού αυτού από την περιουσία του βάσει των άρθρων 574 έως 576, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αίτησης της εισαγγελικής αρχής, να επιτρέψει την εκτέλεση προσωποκράτησης μέγιστης διάρκειας τριών ετών.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 10 Με απόφαση του hof van beroep te Antwerpen (εφετείου Αμβέρσας, Βέλγιο) της 20ής Δεκεμβρίου 2012, ο ΕΤ καταδικάστηκε σε ποινή δήμευσης για ποσό ύψους 800 000 ευρώ. Η εν λόγω απόφαση κατέστη τελεσίδικη και την εκτέλεση της απόφασης δήμευσης ανέλαβε το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, ως κράτος μέλος εκτέλεσης κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της απόφασης-πλαίσιο 2006/783.
- 11 Στο πλαίσιο αυτό, η εισαγγελική αρχή υπέβαλε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του rechtbank Noord-Nederland (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Βόρειων Κάτω Χωρών), αίτηση αναγνώρισης και εκτέλεσης βάσει του άρθρου 22 του νόμου, ζητώντας να της επιτραπεί να εκτελέσει προσωποκράτηση κατά του ΕΤ, επειδή ο τελευταίος εξακολουθούσε να οφείλει ποσό ύψους 652 119,19 ευρώ και η εισαγγελική αρχή υποπευόταν ότι υπήρχαν κρυφές χρηματοδοτικές ροές.
- 12 Ο ΕΤ υποστηρίζει ότι η αίτηση της εισαγγελικής αρχής είναι απαράδεκτη και, επικουρικώς, αβάσιμη. Συναφώς, ο ΕΤ προβάλλει ότι η προσωποκράτηση δεν αποτελεί μόνο «μέτρο» κατά την έννοια του ολλανδικού ποινικού δικαίου, αλλά συνιστά και ποινική κύρωση κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), και του άρθρου 49, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής

Ένωσης. Επιπλέον, ο ΕΤ προβάλλει ότι η επιβολή της προσωποκράτησης συνιστά επιδείνωση της κατάστασης που απορρέει από την απόφαση δήμευσης της οποίας ζητείται η εκτέλεση και για τον λόγο αυτόν είναι παράνομη.

13 Το αιτούν δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του Hoge Raad der Nederlanden (Ανωτάτου Δικαστηρίου των Κάτω Χωρών), κατά την οποία το μέτρο της προσωποκράτησης που προβλέπεται στο άρθρο 577c του κώδικα ποινικής δικονομίας πρέπει να θεωρηθεί ως «ποινή» κατά την έννοια του άρθρου 7 της ΕΣΔΑ, έχει αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της νομολογίας αυτής με την απόφαση-πλαίσιο 2006/783.

14 Υπό τις συνθήκες αυτές, το rechtbank Noord-Nederland (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Βόρειων Κάτω Χωρών) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 12, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου [2006/783] την έννοια ότι, σε περίπτωση εκτελέσεως στις Κάτω Χώρες αποφάσεως δημεύσεως η οποία μεταβιβάσθηκε από το κράτος εκδόσεως, μπορεί να εφαρμοστεί προσωποκράτηση κατά την έννοια του άρθρου 577c του [κώδικα ποινικής δικονομίας], λαμβανομένης, ιδίως, υπόψη της αποφάσεως του Hoge Raad [der Nederlanden (Ανωτάτου Δικαστηρίου των Κάτω Χωρών)] της 20ής Δεκεμβρίου 2011 από την οποία προκύπτει ότι η προσωποκράτηση πρέπει να θεωρηθεί ως “ποινή” κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ;

2) Ασκήι επιρροή στη δυνατότητα εφαρμογής της προσωποκρατήσεως το ενδεχόμενο να προβλέπει και το δίκαιο του κράτους εκδόσεως τη δυνατότητα εφαρμογής προσωποκρατήσεως;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

15 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 12, παράγραφοι 1 και 4, της απόφασης-πλαισίου 2006/783 έχει την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή νομοθετικής ρύθμισης του κράτους εκτέλεσης, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, δυνάμει της οποίας, για τους σκοπούς της εκτέλεσης απόφασης δήμευσης που εκδόθηκε στο κράτος έκδοσης, επιτρέπεται, κατά περίπτωση, η προσωποκράτηση.

16 Καταρχάς, επισημαίνεται ότι από το άρθρο 1 της απόφασης-πλαισίου 2006/783, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές της σκέψεις 1 και 8, προκύπτει ότι σκοπός της είναι, βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης ως ακρογωνιαίου λίθου της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και ποινικές υποθέσεις και προς διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την αμοιβαία αναγνώριση, να καθορίσει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους ένα κράτος μέλος αναγνωρίζει και εκτελεί στο έδαφός του απόφαση δήμευσης που εκδόθηκε από αρμόδιο ποινικό δικαστήριο άλλου κράτους μέλους.

17 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι τόσο η αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών όσο και η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, η οποία εδράζεται με τη σειρά της στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών αυτών, έχουν θεμελιώδη σημασία στο δίκαιο της Ένωσης, καθώς καθιστούν δυνατή τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα [απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψη 36].

- 18 Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 της απόφασης-πλαίσιο 2006/783, οι αρμόδιες αρχές του κράτους εκτέλεσης υποχρεούνται να αναγνωρίζουν χωρίς άλλη διατύπωση κάθε απόφαση δήμευσης η οποία διαβιβάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω απόφασης-πλαίσιο, πρέπει δε να λαμβάνουν πάραυτα όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή της.
- 19 Επομένως, μόνο βάσει των ρητώς προβλεπόμενων στην απόφαση-πλαίσιο λόγων δύναται, κατά περίπτωση, το κράτος εκτέλεσης να αρνηθεί να αναγνωρίσει και να εκτελέσει την απόφαση δήμευσης, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, ή να αναβάλει την εκτέλεσή της, δυνάμει του άρθρου 10 της απόφασης-πλαίσιο.
- 20 Τέλος, κατά το άρθρο 12, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιο 2006/783, η εκτέλεση της απόφασης δήμευσης διέπεται από το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης και οι αρχές του είναι αποκλειστικά αρμόδιες να αποφασίζουν για τις διαδικασίες εκτέλεσης καθώς και να καθορίζουν όλα τα συναφή μέτρα.
- 21 Κατά την παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου, για τη λήψη μέτρου που αντικαθιστά την απόφαση δήμευσης απαιτείται η προηγούμενη συμφωνία του κράτους έκδοσης.
- 22 Συνεπώς, από τον συνδυασμό των δύο αυτών παραγράφων του άρθρου 12 της απόφασης-πλαίσιο προκύπτει, ως γενικός κανόνας, ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους εκτέλεσης αποφασίζουν, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους αυτού, για τις διαδικασίες εκτέλεσης και για τα ενδεδειγμένα μέτρα προς εκτέλεση της απόφασης δήμευσης. Ωστόσο, βάσει του ειδικού κανόνα της παραγράφου 4 του εν λόγω άρθρου, απαιτείται η προηγούμενη συμφωνία του κράτους έκδοσης εάν το μέτρο που σκοπεύει να λάβει το κράτος εκτέλεσης πρόκειται να αντικαταστήσει την απόφαση δήμευσης.
- 23 Υπό το πρίσμα αυτών ακριβώς των σκέψεων πρέπει να εξεταστεί αν η απόφαση-πλαίσιο 2006/783 αποκλείει το προβλεπόμενο από το ολλανδικό δίκαιο μέτρο της προσωποκράτησης, όπως αυτό έχει ερμηνευθεί από το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών).
- 24 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι, όσον αφορά την ερμηνεία διατάξεων της εθνικής έννομης τάξης, το Δικαστήριο υποχρεούται καταρχήν να στηρίζεται στους χαρακτηρισμούς που προκύπτουν από την απόφαση περί παραπομπής. Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να ερμηνεύει την εσωτερική νομοθεσία κράτους μέλους (απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, *Agro Foreign Trade & Agency*, C-507/15, EU:C:2017:129, σκέψη 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 25 Εν προκειμένω, βάσει των στοιχείων της δικογραφίας που έχει υποβληθεί στο Δικαστήριο, η προσωποκράτηση μπορεί να επιβληθεί, κατόπιν αίτησης της εισαγγελικής αρχής, κατά του προσώπου το οποίο αφορά η απόφαση δήμευσης, υπό την προϋπόθεση ότι το πρόσωπο αυτό, αφενός, δεν καταβάλλει εκουσίως το ποσό που καταδικάστηκε να καταβάλει και, αφετέρου, δεν είναι αφερέγγυο. Το εν λόγω μέτρο εκτέλεσης δεν αίρει την υποχρέωση καταβολής, πράγμα που σημαίνει ότι το πρόσωπο κατά του οποίου επιβλήθηκε προσωποκράτηση να μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να απαλλαγεί από αυτήν καταβάλλοντας την οφειλή. Η προσωποκράτηση είναι περιορισμένη χρονικά, καθώς η διάρκεια της επιβαλλόμενης κράτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη και εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τις μερικές καταβολές που έχουν ενδεχομένως πραγματοποιηθεί.
- 26 Συναφώς, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, κατά το άρθρο 22, παράγραφος 1, στοιχείο α, του νόμου για την αναγνώριση και εκτέλεση, η προσωποκράτηση αποτελεί, σύμφωνα με το ολλανδικό δίκαιο, μέσο για την εκτέλεση απόφασης δήμευσης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος, η οποία έχει ως σκοπό την καταβολή στο Δημόσιο παρανόμως ληφθέντος χρηματικού ποσού, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του καταδικασθέντος με τη δικαστική απόφαση που επέβαλε την καταβολή αυτή. Κατά την παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου, εναλλακτική ποινή ή μέτρο εκτελείται μόνο κατόπιν συναίνεσης της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους έκδοσης.

- 27 Στο πλαίσιο αυτό, η προσωποκράτηση, δεδομένου ότι αποσκοπεί στην εκτέλεση απόφασης δήμευσης, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο το οποίο αντικαθιστά την απόφαση αυτή, κατά την έννοια του άρθρου 12, παράγραφος 4, της απόφασης-πλαisiού 2006/783, ούτε συνιστά πρόσθετη κύρωση ή τροποποίηση της απόφασης δήμευσης που έχει εκδοθεί στο κράτος έκδοσης. Κατά συνέπεια, για την επιβολή προσωποκράτησης δεν απαιτείται η προηγούμενη συμφωνία του κράτους έκδοσης.
- 28 Συγκεκριμένα, όπως υποστήριξαν όλοι οι διάδικοι που υπέβαλαν παρατηρήσεις, η επιβολή της προσωποκράτησης στοχεύει στην υλοποίηση του σκοπού της απόφασης-πλαisiού 2006/783, ο οποίος συνίσταται, όπως υπενθυμίζεται με τη σκέψη 16 της παρούσας απόφασης, στη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την εκτέλεση των αποφάσεων δήμευσης περιουσιακών στοιχείων, ασκώντας πίεση στο εμπλεκόμενο πρόσωπο που αρνείται να καταβάλει το οφειλόμενο ποσό, μολονότι είναι σε θέση να το πράξει.
- 29 Η ανωτέρω διαπίστωση δεν κλονίζεται από το γεγονός ότι η προσωποκράτηση έχει χαρακτηριστεί ως «ποινή», κατά την έννοια του άρθρου 7 της ΕΣΔΑ, από το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών), όπως επισημαίνει το αιτούν δικαστήριο. Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν επηρεάζει την κατ' άρθρο 12, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2006/783 δυνατότητα της αρμόδιας αρχής να καθορίζει τις διαδικασίες εκτέλεσης της απόφασης δήμευσης και να εφαρμόζει όλα τα ενδεδειγμένα κατά την κρίση της μέτρα για την εκτέλεση της απόφασης αυτής, προκειμένου να υλοποιηθεί ο σκοπός της απόφασης-πλαisiού 2006/783, σεβόμενη παράλληλα, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 13 της απόφασης-πλαisiού, τα θεμελιώδη δικαιώματα του εμπλεκόμενου προσώπου.
- 30 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 12, παράγραφοι 1 και 4, της απόφασης-πλαisiού 2006/783 έχει την έννοια ότι δεν αποκλείει την εφαρμογή νομοθετικής ρύθμισης του κράτους εκτέλεσης, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, δυνάμει της οποίας, για τους σκοπούς της εκτέλεσης απόφασης δήμευσης που εκδόθηκε στο κράτος έκδοσης, επιτρέπεται, κατά περίπτωση, η προσωποκράτηση.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 31 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν το γεγονός ότι το δίκαιο του κράτους έκδοσης επιτρέπει επίσης, κατά περίπτωση, την προσωποκράτηση ασκεί επιρροή στην εφαρμογή ενός τέτοιου μέτρου στο κράτος εκτέλεσης.
- 32 Συναφώς, όπως επισημαίνεται με τη σκέψη 17 της παρούσας απόφασης, η εκτέλεση της απόφασης δήμευσης διέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαisiού 2006/783, από το δίκαιο του κράτους εκτέλεσης.
- 33 Η διάταξη αυτή στηρίζεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, η οποία προϋποθέτει την ύπαρξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης ως προς το ότι καθένα από τα κράτη μέλη δέχεται την εφαρμογή του ισχύοντος στα άλλα κράτη μέλη ποινικού δικαίου, ακόμη και όταν η εφαρμογή του δικού του εθνικού δικαίου θα κατέληγε σε διαφορετική λύση (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, σκέψη 52).
- 34 Θα θιγόταν ο σκοπός που επιδιώκει η απόφαση-πλαisiού 2006/783, όπως εκτίθεται στη σκέψη 16 της παρούσας απόφασης, εάν η εφαρμογή μέτρου εκτέλεσης στο κράτος μέλος εκτέλεσης διεπόταν από το εθνικό δίκαιο του κράτους έκδοσης ή υπέκειτο στις προβλεπόμενες από το δίκαιο αυτό προϋποθέσεις.
- 35 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το γεγονός ότι το δίκαιο του κράτους έκδοσης επιτρέπει επίσης, κατά περίπτωση, την προσωποκράτηση δεν ασκεί επιρροή στην εφαρμογή ενός τέτοιου μέτρου στο κράτος εκτέλεσης.

Επί των δικαστικών εξόδων

³⁶ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 12, παράγραφοι 1 και 4, της απόφασης-πλαίσιου 2006/783/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης στις αποφάσεις δήμευσης, έχει την έννοια ότι δεν αποκλείει την εφαρμογή νομοθετικής ρύθμισης του κράτους εκτέλεσης, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, δυνάμει της οποίας, για τους σκοπούς της εκτέλεσης απόφασης δήμευσης που εκδόθηκε στο κράτος έκδοσης, επιτρέπεται, κατά περίπτωση, η προσωποκράτηση.
- 2) Το γεγονός ότι το δίκαιο του κράτους έκδοσης επιτρέπει επίσης, κατά περίπτωση, την προσωποκράτηση δεν ασκεί επιρροή στην εφαρμογή ενός τέτοιου μέτρου στο κράτος εκτέλεσης.

(υπογραφές)